Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia

Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiunea în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ maĭ dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Tergul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 234. Braşov, Mercurĭ 23 Octomvre (4 Noemvre) 1896.

Sinodul archidiecesan gr. cat.

— Octomvre 1896.

I.

Am tăcut şi tăcem? — Orĭ dóră Sinodul archidiecesan, despre care cu săptămânĭ înainte s'a sciut, că se va ţine în tómna acestuĭ an, nu numeră nimic în viéţa nóstră? Óre ceĭ ce vor participa mijlocit orĭ nemijlocit la acel Sinod nu sunt factorĭ productivĭ în câmpul, pe care ne apărăm esistenţa nóstră naţională? Activitatea lor e nimic, nu produce nicĭ o influinţă asupra mijlócelor, cu carĭ se ne acoperim lipsele, şi asupra medicamentelor, cu carĭ se ne vindecăm ranele? Sunt eĭ nisce trântorĭ, a căror chiămare e se consume numaĭ, séu că sunt organe, ce servesc la realisarea scopuluĭ măreţ al uneĭ instituţiunĭ sfinte, ce la tóte popórele, dér maĭ ales la noĭ, a avut un rol special: conservarea limbeĭ, conservarea naţionalităţiĭ nóstre?

Am tăcut şi tăcem! Pentru-ce? Nu cum-va posiţia nóstră este aşa de favorabilă şi sigură, încât se fiă de prisos a ne maĭ ocupa de ale nóstre?...

N'ar trebui se uităm, că *egoismul* naţional e maĭ pre sus şi maĭ firesc, decât altruismul. N'ar trebui se uităm, că orĭ ce nobilă şi folositóre întreprindere, emanată dela noĭ şi pentru noĭ, valoréză maĭ mult, decât tóte combinaţiunile politice, ce le-am face înafară de cercul activităţiĭ nóstre proprie, căcĭ cu faptele nóstre înaintăm în mod real, ne încăldim şi devenim eroĭ pe terenul munciĭ pacinice.

Ar fi de dorit, ca se se practice şi la noĭ principiul împărţiriĭ lucruluĭ. Se nu ne ocupăm cu toţiĭ de acelaşĭ lucru, ci pe când uniĭ se ocupă cu politica înaltă, pe atuncĭ ceilalţĭ se vadă de lucrurile, ce ne ating maĭ de-aprópe. Se nu uităm, că nu numaĭ acela luptă pentru libertatea poporuluĭ, care îşĭ espune dilnic liniştea, libertatea individuală şi chiar şi viéţa; ci erou e şi cel ce-şĭ ofere capacitatea fisică şi intelectuală scopuluĭ, ca poporul se înainteze moralicesce şi materialicesce, care înaintare se formeze basa adevěrateĭ independenţe.

Şi decă tac laiciĭ, carĭ se maĭ pot scusa (De ce? şi cum? — Red. G. Tr.), de ce tace preoţimea, care în rêndul prim e chiămată, se se ocupe cu agendele unuĭ Sinod? Ea, care credem, că scie maĭ bine durerile poporuluĭ, póte se facă cea maĭ bună diagnosă şi se prescrie şi dietetica corĕspundĕtóre aspiraţiunilor nóstre? Ea, la independenţa căreia s'a tentat şi se tenteză, se nu afle óre nicĭ un cuvênt, pentru de-a da directivă ţinuteĭ, prin care se-şĭ apere rolul invidiat şi temut de inimicĭ şi se-şĭ întărescă fortăréţa, în care ni-a apĕrat legea şi limba, ni-a scutit portul şi datinile şi de unde a dat nutrement demnităţiĭ naţionalĭ? Şi-a uitat óre, că oftările poporuluĭ pentru libertate numaĭ ea le opria? Şi-a uitat óre, că lacrĕmile pentru recâştigarea drepturilor naţionale şi politice numaĭ ea le scia şterge, înbărbătându-şĭ turma? Ea păscea oile... pe cea pierdută o căuta, pe cea rĕtăcită o înturna, pe cea sdrobită o lega, pe cea slabă o întăria, pe cea tare o păzia, şi pe tóte le păscea cu judecată (Ezechiel 34. 15.).

Clerul catolic n'a lăsat se trécă nicĭ o di în curs de aprópe o jumĕtate de an, ca se nu protesteze prin diare şi adunărĭ în contra moduluĭ, cum guvernul vré se introducă congrua, cu tóte că eĭ îşĭ apĕră numaĭ independenţa ca preoţĭ, ér clerul nostru dator este se şi-o apere şi ca Românĭ. Séu că clerul nostru doresce regularea congrueĭ pe lângă orĭ-ce condiţiunĭ? In casul acesta servéscă-ĭ de *memento* procedura guvernuluĭ esercitată nu de mult cu ocasiunea împărţiriĭ ajutoruluĭ dat ca despăgubire pentru pierderile suferite prin aplicarea legilor politice-bisericescĭ: a şters pe ceĭ recomandaţĭ de forul bisericesc, şi a împărţit ajutor la cine i-a plăcut, cu tóte că maĭ bine şi-ar fi servit intenţiunile, decă dedea ajutorul celor recomandaţĭ şi nu eşia de-odată pe faţă cu „bunăvoinţa", ce o are faţă de noĭ.

Guvernul a purces deschis, fără nicĭ o reservă. Acésta ne-ar pute deştepta. Se şi aşteptă dela înţelepciunea şi moralitatea cleruluĭ nostru, că cu curaj, cu încredere în sine şi cu nobilă resemnaţiune, va sci se respingă orĭ-ce condiţiune, de care ar fi legată salarisarea din partea statuluĭ. Se bage de sémă, că statul nu se vede că ar *intenţiona ameliorarea beneficiuluĭ*, ci *remunerarea personelor*. Se nu fiă strimt la inimă şi îngust la vederĭ, ca se-şĭ sacrifice libertatea voinţiĭ, libertatea cugetăriĭ şi a faptelor sale; se voiască a se înmormênta sub darurile danaide.

Óre congrua nu se referia la venitele preoţescĭ şi óre regularea venitelor preoţescĭ nu se numĕră între agendele unuĭ sinod? Ba se numĕră. Şi atuncĭ întreb: pentru ce tăcem?

Orĭ dóră pericolul, ce e la noĭ în casă, se ne fi spăriat atât de tare, încât se nu maĭ scim pe ce se punem mâna, ca se scăpăm de peire? Séu că neajunsurile, ce forţat ni-se îmbie, produc o aşa influinţă asupra moduluĭ nostru de gândire şi lucrare, încât acésta e împiedecată de-o resemnaţiune rece, de-o degenerare indolentă, ce o sémĕnă în organismul nostru gândul, că va fi tot maĭ rĕu?

Orĭ dóră simţim în noĭ neputinţa de a zădărnici efectele, ce le pot lăsa în urma lor faptele celor ce voesc se ne scótă din biserică, din şcólă şi se ne renegăm idealul? Séu că am ajuns la desperare, vĕdênd, că şi fraţiĭ noştri, părăsindu-ne ne dic: nu e scăpare, vĕdênd, că mulţĭ din fiiĭ poporuluĭ nu servesc causeĭ, ci-s divisaţĭ, concludându le principiele numaĭ când e vorba de interese materialĭ, când se tractéză de modul cum s'ar pute esploata ceĭ nepricepuţĭ?

Şi chiar aşa se fiă, avem noĭ óre se fim tăcuţĭ? — Nu! Nu trebue se-şĭ uite nime, şi cu atât maĭ vîrtos preoţimea, cuvintele împĕratuluĭ-profet David, care vĕdêndu-se părăsit de toţĭ, de prietinĭ şi de fiiul luĭ, dise: „Mulţĭ dic sufletuluĭ meu, nu este mântuirea luĭ întru Dumnedeul luĭ", dér adauge îndată plin de încredere: „Tu Dómne sprijinitorul meu eştĭ, gloria mea şi cel ce înalţă capul meu".

Avênd încredere în adevĕrul acesta neresturnabil, n'are loc frica, nicĭ descuragiarea, *ci preţuindu-ne forţele şi întrebuinţând raţional capitalul de care dispunem*, vom da de ruşine pe ceĭ ce-şĭ bat joc de noĭ şi ne trag cinstea în tină. Vom învinge şi noĭ, precum învins'a împĕratul-profet.

Am tăcut şi tăcem! Şi la acésta ne conduce şi cugetul, că lucrările Sinoduluĭ le vor ordina ceĭ ce sunt în gremiu şi aşa membriĭ din provincia n'au alt-ceva, decât se strige câte-un: „primim" la tot ce se va ceti? Nu se îndoesce nimenea în capacitatea acelora, dér se mi-se ierte afirmarea, că ceĭ din provincia sunt în multe lucrurĭ maĭ competenţĭ, decât ceĭ din gremiu, căcĭ eĭ fac esperienţă dilnică cu partea rea a uneĭ instituţiunĭ şi esperienţa aceea le arată de multe-orĭ şi calea pe care s'ar pute vindeca rĕul, şi respective cugetările lor repeţite, pot se ne indice o modalitate maĭ potrivită ţinteĭ la care voim se ajungem. Tocmaĭ de aceea era tare consult, ca se se discute în public despre agendele sinoduluĭ, ca aşa fiă-care se-şĭ pótă forma părerea, cu care se iée parte în discusiunĭ şi se pótă face propunerĭ concrete.

Fără nicĭ o pretenţiă m'am hotărît se scriu ceva despre lucrurile, carĭ cred, că nu-s străine de cercul activităţiĭ Sinoduluĭ archidiecesan.

Iubirea, ce-o am faţă de neamul nostru, dorul de a-l vedé progresând, mare şi respectat, m'a îndemnat se încerc constatarea bóleĭ, de care e cuprins, şi se judec asupra mijlócelor, ce pot se servéscă atât ca preventive, cât şi ca vindecătóre.

Declaraţiune-Protest,

în contra oprireĭ întrunirilor române.

. . . .

Protestăm solemnel în faţa Ţereĭ şi a lumeĭ culte în contra politiceĭ maghiare de duplicitate, care de-o parte ne reproşéză de ce nu ne folosim de drepturile constituţionale, ér de altă parte ne despóie de aceste drepturĭ călcându-le în picióre în modul cel maĭ crud şi brutal;

Protestăm solemnel în faţa Ţereĭ şi a lumeĭ culte în contra barbarelor încercărĭ de-a ne desfiinţa ca naţionalitate;

Protestăm sĕrbătoresce în contra ataculuĭ ce se face în mijlocul Europeĭ civilisate asupra drepturilor omuluĭ, asupra libertăţiĭ cetăţenescĭ şi naţionale;

Protestăm *şi declarăm că'n mânia tuturor uneltirilor şi a temerarelor atentate, ce se săvârşesc de către purtătoriĭ actualeĭ politice de stat ungurescĭ în contra naţionalităţiĭ române, noĭ membriĭ eĭ, alegĕtorĭ şi nealegĕtorĭ, suntem firm hotărîţĭ a ne împlini până 'n sfîrşit cu credinţă şi fără şovăire sfânta datoriă, ce ne-o impune, ca cetăţenĭ şi Românĭ, lupta drĕptă pentru esistenţa şi egala nóstră îndreptăţire naţională!*

Declaraţiunea-Protest publicată în „*Gazeta Transilvanieĭ*" dela 18 (30) Octomvre a. c. nr. 230 a maĭ fost subscrisă de următoriĭ:

Din Braşov:

Ilie Ardelian, Vasilie I. Navrea, Dumitru Tanislau, Ioan Loga, Ioan Pernea, George Vlaicu.

Mihail Furnică, I. Buretzea, George R. Loga, Vasile Clipea, Nicolae Purcărea, Costantin Birt.

George Saftu, Radu R. Loga, Neculea Căpăţînă, Florea Stinghe, George Bobiz.

Din Rêşnov:

Ioan Hamsea, George Proca, Ioan Nanu, Irimie Scurtu, Neculai Modroiu, George Butnar, Ión Stăniloi.

Ión Dogariu, Ioan Brezeanu, Voicu Ilie, Ion Berescu, Ioan Ducarĭ, George Neculai, Neculae Gologan.

George Ducarĭ, Ión Patea, Ioan Gusatu, Ioan Ilie, Ioan Tretu, Ión Dregan, Dumitru Savu.

Neculai Neculoiu, Irimie Butnarĭ, George Steniloiu, Ión Lupu, George Scurtu, Ioan Neag, Ión Popa.

Dumitru Vladau, Ión Hodorog, Simion Bosină, Ión Bărăscu, Dumitru Batianu, Neculai Priotescu.

Nicolae Ilie, Ión R. Modroiu, Dumitru Preotescu, Ioan Dregoselea, George Steniloiu, George Cristolovan, George Munteanu.

Din Zernescĭ:

Aurel Cutean, Const. Ioanovicĭu, I. Strĕvoiu, Neculae Ioan Gârniţia, Iarca Şiona, Stan Garoiu, Niculae Jinga.

Ión Dan, Nicolau Sperchez, Todor Cornilă, Ioan Dima Comşa, Serbu Coloş, Ioan Gligor, Ioan Cornilă, Ioan Sperchez.

Ión Ilie, Ión Şiona, Bran Bucur, Neculae Ilie, George Cornilă, Neculae Prejmereanu, Ión P. Gaţeiu.

(Va urma.)

Oficioşii despre oprirea conferenţeĭ.

Strînşĭ în chingĭ prin observările forte înţepătóre a câtor-va diare oposiţionale, carĭ culminau în constatarea, că guvernul Banffy a secuestrat libertatea electorală a Românilor şi î opresce de a ţine şi întrunirĭ electorale în preséra alegerilor dietale, oficioşiĭ ungurĭ, séu maĭ bine dis, diarele ce stau în serviciul guvernuluĭ, nu sciu cum se maĭ întórcă şi se maĭ sucéscă ca se se pótă justifica — *sit venia verbo* — procederea arbitrară şi ilegală faţă cu întrunirile române şi în deosebĭ

procederea, prin care a fost oprită ţinerea conferenţei nóstre naţionale la Sibiiu.

Mai în urmă s'a aflat un iscusit din céta adjutanţilor lui Banffy, care desfăşură în „*Országos Ertesitö*“ a sofistică desperată pentru a ajunge la ţinta arătată.

Ţinem ca publicul nostru sĕ cunóscă şi sĕ fiă bine informat despre tóte enunciaţiunile contrarilor noştri, cu carĭ se sforţéză a scăpa de orĭ-ce rĕspundere înaintea ţĕrei şi a străinătăţii. De aceea lăsăm sĕ urmeze aicĭ din cuvênt în cuvênt esplicarea, ce o dă numita fóiă oficiósă oprirei volnice şi ilegale a conferenţei naţionaliste din Sibiiu:

Autorităţile unguresci au oprit conferanţa din Sibiiu — scrie „Orsz. Ert.“ — nu pentru-că obiectul ei era atitudinea, ce-o vor lua faţă cu alegerile dietale alegĕtorii, carĭ stau pe basa programului naţionalităţilor, ci numai pentru-că convocătorii conferenţei, în contradicere cu § 1 al legii de naţionalitate, privită ca lege fundamentală, au convocat pe alegĕtorii, ce stau pe basa programului naţionalist, nu fără considerare la confesiune şi naţionalitate, ci au învitat esclusiv numai membri ai naţionalităţii române, şi şi din aceştia nu pe toţĭ alegĕtorii, ci numai pe representanţii lor. In modul acesta s'a făcut imposibilă participarea directă a minorităţii, care este de pĕrere contrară.

Dovadă, că autorităţile n'au urmărit programul politic, ce se deosebesce de programul guvernului, când au oprit conferenţa din Sibiiu, este faptul, că el (guvernul) a permis fără de nicĭ o greutate o asemenea conferenţă a partidei poporale săsescĭ, ce stă pe basa unui astfel de program, a permis'o îndată ce i-a venit la cunoscinţă, că conducĕtorii partidei au conchemat pe alegĕtorĭ fără deosebire de confesiune şi naţionalitate.

Este datoria cea mai mare a esecutivei a veghia strict ca unitatea statului şi a naţiunei politice, care formézâ basa lui sĕ nu fiă conturbată prin constituirea de partide după rassă séu confesiune, carĭ au un caracter esclusiv anticonstituţional.

Ce s'ar face din unitatea statului a naţiunei politice, déeă s'ar permite sĕ se formeze partide pe basa deosebirilor de rassă orĭ religiune? Ce pericole ar aduce cu sine o astfel de grupare chiar şi într'un stat de naţionalitate aşa de compactă, cum e de pildă România? Şi óre s'ar afla un bărbat de stat român, care ar permite ca în mânia legilor cardinale ale constituţiei sĕ se înfiinţeze în România partide ale rasselor şi naţionalităţilor unguresci, bulgăresci, grecescĭ séu israelite? De sigur, că nu! Şi nimĕnui nu i-ar veni în minte a ridica în serios acusaţiunea, décă guvernul românesc ar împedeca iniţiativa luată în interesul constituirei de partide, de rassă orĭ confesionale esclusive.

Asta-i jocul cu: étă popa, nu e popa! Oficiosul se contradice la fiăcare al doilea rĕnd. E prins *in flagranti* şi tótă sofistica sistemului de prigonire nu-i ajută sĕ ésă din încurcătură.

O voce germană despre desvoltarea economică a României. Diarul german „*Norddeutsche Allgemeine Zeitung*“ vorbind într'unul din numerii sĕi din urmă despre operele măreţe ale technicei şi ingineriei *române*, dice, că portul dela Constanţa e o dovadă eminentă pentru înaintarea şi desvoltarea economică a României, şi servesce ca o garanţiă pentru faptul, că munca inteligentă şi neobosită a poporului român va ajunge încă la scopurĭ mai măreţe. Numitul diar încheiă, dicĕnd, că şi *intrevederea* regilor României şi Serbiei dovedesce, că în amêndouĕ statele dunărene se va întări simţĕmêntul comunităţii de interese economice, şi raporturile acestea vor promova binele popórelor.

Rĕspunsul lui Bismark. La declaraţiunile oficiosului german „*Reichsanzeiger*“, că revelărĭ de natura celor publicate în „*Hamburger Nachrichten*“ n'ar fi permis sĕ se facă, deórece ele se refer la secrete de stat, organul prinţului Bismark rĕspunde acum urmĕtórele: Pertractările, carĭ au decurs la timpul sĕu între Rusia şi Germania *nu* sunt secrete de stat, ci ele aparţin *istoriei şi archivelor*. Pentru Germania şi pentru tripla alianţă n'a avut nicĭ o însemnĕtate ţinerea în secret a învoielei, ci ea s'a făcut la *dorinţa Rusiei*. E falsă părerea, că învoiala cu Rusia ar fi o perfidiă faţă cu tripla alianţă, deórece tecstul triplei alianţe permite chiar şi Austro-Ungariei neutralitatea, la cas décă Germania ar fi atacată din partea Franciei. Conform alianţei, Austro-Ungaria şi atuncĭ ar puté rĕmâné neutrală, décă Germania ar ataca în mod neprovocat pe Rusia. Décă Rusia ar fi aplecată, chiar şi astădi ar fi recomandabil a renoi învoiala respinsă la 1890.

Avansărĭ în armata comună şi honvedime.

Cu rangul de prima Noemvre c. au fost avansaţĭ în armata comună între alţii următorii:

In *infanteriă* la rangul de *locotenent-colonel:* Bogdan *Romanic* reg. 98, Leopold *Popovicĭ* 11; *căpitanĭ* cl. I: Iuliu *Beran* 55, Iuliu *Malina* 79, Nicolau *Marciu* 34, Ioan *Stacel* 90; *locotenenţĭ*: Teodor *Verdan* 1, Ioan *Pĕdure* 2, Vespasian *Tarangul* 68, Coman *Bĕrs* 83, Emil *Sobota* 4, Aurel *Brosteanu* 64; *Sub-locotenenţĭ:* Teodor *Sbârcea* 7, Traian *Bulbuc* 88, Constantin *Dimic* 86, Teodor *Malina* 80, Vasile *Popescu* 27, Silviu *Cutean* 81, Aurel *Păcală* 5, Alexandru *Candrea* 97, Octavian *Grecul* 75, Ioan *Vinţeleriu* 7, Iosif *Şindelar* 76, Paul *Paul* 44, Iosif *Beran* 86 şi Iacob *Brĕnduşianu* 73.

La *vênătorĭ:* La rangul de *locotenent*: Adrian *Napoleon* 3; *sub-locotenent*: Virgil *Bianu* 10.

La *pionerĭ*: La rangul de *sub-locotenent*: Eduard *Lacom* 6, Eugen *Pelnar* 5, Hermil *Cosmuţa* 12.

In corpul *medicilor* militarĭ: La rangul de *medicĭ de regiment* cl. II: Mihaiu *Pop*, Victor *Corbul*, Iacob *Făgărăşan*.

La *administraţiă*: La rangul de *sub-locotenent*: Aurelian *Cadariu*.

*

Avansamentul în armata comună peste tot arată încă raporturĭ favorabile de avansare. Generalitatea ce e drept nu este representată în numĕr mare, dér cu atât mai mult au fost avansaţĭ oficerii din statul major şi oficerii superiorĭ. Şi acum încă avanséză aspiranţii de oficerĭ după $1^{1}/_{2}$, sublocotenenţii după $3^{1}/_{2}$—4, locotenenţii după $5^{1}/_{2}$—6 şi căpitanii după 10—11 anĭ.

*

La *honvedime* s'au făcut între altele următórele avansărĭ: La rangul de *căpitan* cl. I. Teofil *Vătăşan* reg. 24, Gabriel *Blându* 21, Nicolau *Literat* 17, Ivan *Prusac* 25, *medicĭ* militarĭ: Eliă *Beu* şi Romul *Marcu*; la *administraţiă*: *sub-locotenenţĭ*: Stefan *Fodor*.

SCIRILE DILEI.

— 22 Octomvre.

Suveranii ruşĭ au sosit în 31 c. séra în Petersburg, şi au fost întêmpinaţĭ la gara dela Gacina de împĕrătésa, vĕduvă ér la gara Ţars-koje-Selo de miniştri.

—o—

Serată literară în Cluşiu. Ni-se scrie: In 31 Octomvre s'a început ciclul seratelor literare, ce le va arangia *tinerimea română universitară* din Cluşiu şi ĕst an. Punctul culminant al bogatei şi variatei programe 'l-a format fără îndoială punctul al 7-lea, violin solo: *Le rans de va sche*, esec. de D-l *I. Mesaroşiu*. Asemenea conferenţa d-lui A. *Maniŭ*: *Femeia română*, — temă ruginită, dér interesant lucrată, fiind în ea desvoltate multe întrebări şi cestiunĭ sociale actuale şi demne de multă atenţiune; conferenţiarul a fost viu aplaudat. Multă plăcere ni-a făcut şi corul tinerimei sub conducerea D-lui V. *Şorbanu*. Declamaţiile d-lor Tr. *Suciu* şi Em. *Dan* au fost fórte bune. Pagubă, că punct 4: duett violină (I. Mesaroşiu şi Virgil Pop) s'a şters din program. Tot începutul e greu, însĕ în decursul anului sperăm multe bune şi frumóse dela D-l Valer *Moldovan*, zelosul president al seratelor. — *Aleco.*

—o—

Deputat român în Bucovina. Vinerĭ în 30 Oct. n., s'a ţinut alegerea suplementară de deputat dietal în districtul Sucevei. Ales a fost cu 70 din 80 de voturĭ d-l Varteres cav. de *Pruncul*, mare proprietar în Suceava, candidatul partidului naţional român. După încheierea actului electoral, toţĭ alegĕtorii şi un public numĕros s'au postat înaintea căpităniei, unde două musicĭ au intonat imnul împĕrătesc. Intr'acestea căpitanul districtului a eşit pe balcon împreună cu amploiaţii, sĕi şi a vestit alegĕtorilor şi publicului resultatul alegerii. Dela căpitănie, întregul convoiŭ a plecat în sunetul musicei, care intona „Deştéptă-te Române“, prin strada principală până la locuinţa nou-alesului deputat, d-l cavaler de Pruncul, care a fost călduros felicitat prin rostul părintelui Cercavschi din St.-Ilie. Noul deputat a mulţumit alegĕtorilor în cuvinte bine-simţite pentru alegere şi pentru încrederea alegĕtorilor pusă într'însul. De aci publicul în frunte cu d-l deputat au plecat la hotelul Langer, unde s'a dat un frumos banchet, la care au asistat şi căpitanul districtual, corpul profesoral dela gimnasiu în frunte cu directorul Stefan de Repta, precum şi contracandidatul Lichtenberger cu partisanii sĕi. Peste tot, la banchet a participat un public numĕros, ca la vr'o 400 de inşĭ.

—o—

Dela armata română. Pe dina de 28 Noemvre v. se vor face următórele avansărĭ la gradul de general de brigadă: Principele *Ferdinand*, actual comandant al regimentului 4 roşiorĭ, va fi numit comandant al brigadei I-a din divisia de cavaleriă independentă; colonelul *Beler* va fi numit preşedinte al comisiei de remontă, loc creat nou prin budget; colonelul *Vartiadi*, actual comandant al pieţei Bucurescĭ, va fi numit comandant al artileriei corpului I-iŭ de armată; colonelul *Tell*, actual şef de stat-major al corpului 4-a de armată, va fi numit comandant al artileriei corpului 3 de armată.

—o—

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a tinerimei studióse dela institututul teologic-pedagogic gr. or. român din Caransebeş, s'a constituit pentru anul şcolar curent în următorul mod: Preşedinte al societăţii: D-l profesor Gherasim *Serb*. Vicepreşedinte al societăţii şi preşedinte al comitetului: Coriolan *Zuiac* cl. c. III.; notariu I: Valeriu *Daliciu* c. c. III.; notariu II: Solomon *Bălint* ped. c. IV; bibliotecar: George *Băiaş* cl. c. II; vice-bibl.: Patrichie *Rămneanţu* ped. c. III; cassar: Aureliu *Sdicu* cl. c. II; controlor Ioan *Stan* ped. c. IV; redactor al foii „Progresul“: Coriolan *Zuiac* cl. c. III“. Membrii în comitetul executiv al societăţii: Aureliu *Ciulin* şi George *Treta* cl. c. III; Radu *Firtea* şi Ioan *Roşca* cl. c. II; Mihail *Costescu* şi Aureliu *Magheţiu* cl. c. I; Petru *Humiţa* ped. c. IV; Mărian *Groza* ped. c. III; Nicolae *Şola* ped. c. II şi Iosif *Jian* ped. c. I.

—o—

Foc. Ni-se comunică din *Tohanul vechiŭ*, că în nóptea de Mercurĭ spre Joi a sĕptĕmânei trecute, pe la 11 óre a isbucnit un foc în grădina d-lui paroch de-acolo *George Tomas*, ardĕndu-i 8 carĕ de paie, ce se aflau tocmai lângă şură. Ceea ce e mai trist, focul, după cum se asigură, a *fost pus de o mână blăstĕmată*.

Mituirĭ, presiunĭ şi corupţiunĭ la alegerĭ.

Caransebeş, 29 Oct. n.

Onor. Redacţiune! Conform permisiunii îmĭ iau voiă a Vĕ împărtăşi decursul celor întêmplate ierĭ, în 28 Oct. n. c. referitor la proclamarea din nou a deputatului Vuja Péter.

Ómenĭ micĭ la suflet, parte Românĭ renegaţĭ, parte străinĭ, slugĭ credincióse ale ideii utopice de stat maghiar, prin teroirisărĭ de tot soiul au adus aci în Caransebeş mulţime de alegĕtorĭ sĕ se presenteze la urnă, fără a li-se spune anume scopul, şi sĕ voteze cu partidul „liberal“, care nouă Românilor îndeosebĭ ni-a făcut şi ne va face încă multe şi marĭ rele.

Mercurĭ diminéţa la órele 8 s'au întrunit mamelucii „liberalĭ“ în piaţa mare, de aci au plecat la casa oraşului, unde s'a pus la cale proclamarea fostului deputat Vuja Péter. Nicĭ că ne putem mira de faptul acesta, pentru-că întréga turmă de alegĕtorĭ a fost alcătuită în chipul unei maşinĭ automate, cum v'am spus'o în rêndul trecut.

A fost de-ajuns, ca Brancoviciu, Burdia, Jidanul Keppich sĕ facă un semn, şi maşina sĕ se misce! N'ai putut vedé nicĭ o manifestaţie de voinţă proprie la nicĭ un alegĕtor. Chiar strigătele de „Éljen“ şi „sĕ trăéscă“ îţĭ făceau impresia, că nu se bucură de tóte isprăvile ce le-au făcut, ci, strigă numai pentru-că aşa s'or trezit, şi aşa sciu, că au strigat şi acum cincĭ anĭ la alegerile trecute.

Pe când în corespondenţa din rêndul trecut v'am comunicat, că dintre conducĕtorii naturalĭ, adecă în diua candidării, nimenea n'a luat parte, deşĭ a fost di de têrg; pe atuncĭ astădĭ mĕ aflu în trista şi durerósa posiţiă, a vĕ împărtăşi, că *6 preoţĭ şi peste 30 de învĕţătorĭ* au participat la alegere.

De învĕţătorĭ nu ne prea mirăm, că fiind toţĭ comunalĭ, vrênd ne vrênd au trebuit sĕ se presenteze; ne mirăm însĕ şi trebue sĕ ne cuprindă fiorĭ şi sĕ ni-se sgudue întrégă fiinţă când vedem şi preoţĭ la atarĭ întrunirĭ, că într'ênşii ne-am obicĭnuit a stima şi iubi pe cei mai devotaţĭ pionerĭ ai naţiunii nóstre, şi acum suntem siliţĭ a ne clătina în caracterul unora, carĭ s'au făcut desertorĭ şi de dragul paprikaşului şi-a momelilor s'au făcut singurĭ pe sine imposibilĭ între Românii de bine.

Deştéptă-te Române şi vedĭ, cui credĭ! Étă, cetesce-i şi cunósce-i pe aceia, carĭ s'au făcut nevrednicĭ sĕ le mai dicĭ „părinte“.

Étă-i cu numele: *Romul Tuica* preot în Buchinĭ; *Dimitrie Popoviciu* preot în Mărul; *Florea Cioloca*, preot în Poianĭ; *Zacharie Popoviciu*, preot în Ieşelniţa; *Nicolae Ionescu* preot în Iaz, şi *Ioan Tiailoviciu*, preot în Cuptoare Cruşovet.

Dér pentru-ca sĕ se scie carĭ sunt acei învĕţătorĭ îi scriem şi pe dênşii cu numele: George Adam (Marga); Nicolae Bârzan (Bănia); Nicolae Belciu fost înv. p. (Buchini); Toma Belciu, fost înv. p. (Verciorova); George Rădoiu, (Ruienĭ-Turnu); N. Dragichiu, (Pêrvova); Paul Boţco, (Buchini); George Simeria jun. şi sen., (Glimboaca); Moise Fiat, (Lucaviţa); Nicolae Budescu, (Verendin); Simion Şandru (Slatina mică); Borca N. (Slatina mare); Teodor Faur, (Arminiş); Gheorge Găiescu, (Zerveştĭ); Nicolae Groza, (Mehadia); Simion Răzvan, (Cănicea mică); Solomon Negrei, (Zlagna); Ioachim Raduloviciu, (Borlova); Nistor Stoichescu, (Petroşniţa); Toma Gherga, (Vălişóra); Vichentie Ursulescu, (Globu-Craiova); Petru Tătuc, (Ilova); Ioan Balint (Vár); Iosif Fotoc, (Mehadica); Virgil Ştefaniga, (Ciuta); Simion Botescu, (Ruscberg); Sofronie Sîrbu, (Feneş) şi Petru Lucaciu (Iaz).

„Vorbirea-program“ a lui Vuja, rostită în piaţa mare a fost o simplă mulţămire pentru „încredere“, séu mai bine dis repeţirea aceloraşĭ mirozănii, ca şi la candidare. O babă, décă ai fi pus'o, pe bină şi décă i-ai fi dat puţin rachiu, ar fi scos'o mai bine la cale cu vorba, decât d-l Vuja. Ce sĕ-i facĭ omului, a fost prea emoţionat, şi a gândit că-i la banchetul „liberal“ şi ţine un toast!...

După-ce tóte cele oficióse s'au isprăvit turma mare s'a împărţit în grupe micĭ şi au plecat la locul destinat pentru rachiu

și paprikaș. A urmat apoi o bețiă generală „liberală“ : deputat, protopretorĭ, pretorĭ, notarĭ, judĭ, alegĕtorĭ ĭi vedeai și mâne-ḑi de-avalva, împletecindu-se unul în piciórele celuilalt.

La cafeneaua „Centrală“ am observat un lucru clasic în feliul sĕu. Primarul Burdia, rumen colea și cu mustața sucită, — de altcum Român de naștere, — a mai primit în ḑiua aceea și funcția de „oberkellner“, că, mĕ rog sĕ-l fi vĕḑut cu câtă istețiă a sciut sĕ-i reguleze pe polițiștĭ, și cu câtă nisuință căuta sĕ-i facă și pe dênșii kellnerĭ!

Și pentru-ca sĕ se completeze tabloul „liberal“, s'a inscenat în mijlocul pieței un fel de joc, unde nu vedeai alta, decât pilărițe, învêrtindu-se cu câte-un servitor, cu câte-un perde vara de pe strade.

Așa s'a păpat ḑiua scumpă dela Dumneḑeu, așa s'a tras pe sfóră bietul popor neorientat.

*

Tocmai după terminarea acestui raport unul dintre preoții din loc petrece la cele vecînice pe-un biet primar, săturat de paprikaș, care, se vede, că nicĭ n'a mai avut timp sĕ plece acasă cu biruința și isbânda câștigată.

delta.

Mureș-Turda, Oct. 1896.

Alegerea din Têrgul-Mureșului. Sĕptĕmâna trecută s'a făcut alegerea de deputat din Têrgul-Mureșului. Lupta a fost nespus de mare între partida guvernamentală și cea kossuthistă.

Têrgul-Mureșului era cunoscut până acum ca cel mai kossuthist centru în Ardél. Tocmai aicĭ Banffy șĭ-a pus carul în pietri sĕ rĕstórne pe Kossuthiștĭ. Candidatul guvernului a fost într'un cerc Dr. *Bernádi* György, ér al oposiției insu-șĭ *Kossuth* Ferencz. In al doilea cerc pășise ca candidat oposițional contele *Bethlen* Gabor, fostul pașă din comitatul Têrnavei-micĭ, ér ca guvernamental un anumit *Légradi. Amêndoi candidații Kossuthiștĭ au căḑut.*

Presiunile și mituirile au fost ne mai pomenite. **Prețul voturilor a variat dela 20 fl. începênd în sus, până la 50 fl. 100 fl. și chiar și câte 600 fl. unul. Corifeii au primit câte 1000 fl.** pentru isprăvile de corteșĭ.

Aprópe toțĭ alegĕtorii kossuthiștĭ au trecut astfel la guvernamentalĭ. Un anumit Szöllösi, fost aderent al partidei independente, trecênd la guvernamentalĭ a atras asupră-șĭ ura oposiționalilor într'atâta, încât, după cum se vorbesce, *au dat foc unor săcastre cu nutreț ale lui în valóre de 1000 fl.*

Păruelile și vĕrsările de sânge n'au avut păreche. Miliția a blocat pe alegĕtorii oposiției așa, că cei mai mulțĭ dintre ei n'au putut ajunge la urnă.

Tótă lumea unguréscă din părțile acestea vorbesce cu grózä despre alegerile din comitatul Mureș-Turdei, alegerĭ, ca și carĭ nu s'au mai pomenit nicĭ în cele mai barbare constelațiunĭ politice.

n.

Visita regelui Serbiei.

Sâmbătă la órele 2 și un sfert Majestățile Lor Regale *Carol* și Regele *Alecsandru*, împreună cu principele *Ferdinand* si suitele au plecat dela palat la Sinaia.

Majestățile Lor au fost primite la gara de Nord de către toțĭ miniștrii și persónele oficiale. O gardă de onóre a regimentului 4 de roșiorĭ cu steag și musică a făcut onorurile militare.

In trenul regal s'au urcat suitele Majestăților Lor, d-l D. Sturdza, președintele consiliului de miniștrii, d-l Cristicĭ, ministrul Serbiei în Bucurescĭ, și d-l Papiniu, ministrul român la Belgrad. La órele 2 și jumĕtate trenul regal s'a pus în mișcare în sunetul musicei.

Un tren special a plecat la Sinaia, ducênd pe d-nii miniștri și mai multe persóne învitate.

Trenul regal a ajuns la Sinaia la órele 5; o gardă de onóre din batalionul 3 de vênătorĭ cu musica în frunte era așeḑată pe peron și la întrarea trenului în gară, musica a întonat imnul sêrbesc. Majestatea Sa Regele Serbiei a descins la castelul Peleș.

După prânḑ s'a dat la Castelul Peleș o serată. Spectacolul a început la ora 9 în teatrul Castelului cu representarea piesei „Un capriciu“ de Alfret de Musset, jucat de d-l Dall'Orso și d-șórele Brăescu și Szeculicz.

In fundul sălei pe extrada regală se afla regele Serbiei în frumósa și bogata uniformă a gardei (pantalonĭ roșii și tunică albastră deschisă). Regele Carol în costum de colonel de infanterie sêrbă, Regina în costum național dela Rucăr, principesa Maria în costum național.

Séra la órele 7 a fost la castel un prânz de gală dat în onórea M. S. Regelui Alexandru.

După jucarea comediei lui Musset, familia regală și învitații au trecut în sala de musică, unde d-l Dall'Orso a cântat cu vióra serenada de Weniawski și o arie din „Frumósa fată dela Perth“ și împreună cu d-șóra Assan o scenă din Hamlet. D-șóra Assan a cântat mai multe bucățĭ de Godard, Chaminade și alții.

Concertul s'a sfârșit cu „Ave Maria!“ cântat de d-șóra Assan însoțită de Regina la orgă și d-l Dall'Orso cu vióra.

Apoi ér in sala teatrului s'a jucat „Les Jurons de Cadillac“ de către d-șora Costacopulo și d-l Alexandru Ghica-Brigadiru, care a avut un succes strălucit.

După acésta învitații au trecut în sala bufetului, unde Suveranii s'au întreținut cu persónele presente.

La óra $12^1/_2$ acéstă frumósă serată s'a sfârșit.

Dumineci la órele 9 și jum. diminéța Majestățile Lor au mers la mănăstirea Sinaia unde au asistat la serviciul divin. După eșirea dela biserică, Suveranii au făcut escursiunĭ prin Sinaia și apoi au luat dejunul.

La órele 3 Regele Alexandru și suita au plecat din gara Sinaia cu trenul regal pentru Predeal. Regele Alexandru a plecat la Budapesta și de acolo va pleca apoi la Biaritz, spre a se întêlni cu regina Natalia.

*

Din incidentul visitei Regelui Alecsandru al Serbiei, Capitala a fost iluminată Vinerĭ séra. Casele și edificiile publice erau împodobite cu lampióne de tóte colorile. Dela bulevard și până la ministerul de finanțe, Calea Victoriei era înțesată de lume și tóte ferestrile luminate. Arcurile de gaz așeḑate din distanță în distanță, făceau un minunat efect. Clubul Conservator, cofetăria Capșa, magazinul Fain, Clubul Regal, Clubul Tinerimei, magazinele din fața Teatrului, tóte erau iluminate și frumos împodobite. La palat, grădina și grilajul scânteiau sub lumina multicoloră a candelelor. La órele 9 a avut loc o retragere cu facle.

*

Suita Regelui Serbiei se compune din următórele persóne: generalul *Franasovicĭ*, ministrul de rĕsboiŭ, colonelul *Solarovicĭ* și maiorul *Rasicĭ*, adjutanțĭ regalĭ, Dr. *Milicevicĭ*, secretar particular al M. Sale, și Dr. *Iovanovicĭ*, medicul Palatului.

*

Din Viena se depeșéză, că în 20 Noemvre regele Alexandru va pleca spre Roma; în calea sa însĕ va face și o visită curții din Viena, care visită va avé caracter curat *oficial*. Regele Serbiei va fi primit in mod oficial, și in timpul petrecerei sale în Viena, care va dura 2—3 ḑile, el va conveni și cu ministrul de esterne austriac, conte *Goluchowski.*

Resultatul alegerilor.

Se póte ḑice, că resultatul alegerilor este deja cunoscut. S'au ales până Lunĭ séra 274 deputațĭ guvernamentalĭ, 50 de partida lui Kossuth, 30 de partida „națională“ (apponyiștĭ), 20 de „partida poporală“, 10 înafară de partid și 8 de fracțiunea lui Ugron.

Partida guvernamentală *a dobêndit 58 mandate nouĕ*, ér *„partida poporală“*, care până aci era representată în cameră printr'un singur deputat, *a dobêndit 19 mandate nouĕ.*

Tóte celelalte partide au pierdut. Anume: partida lui Kossuth a pierdut 1 cerc electoral, partida „națională“ *a pierdut 27 cercurĭ*, cei *înafară de partid au pierdut 31*, ér *partida lui Ugron a pierdut 39 cercurĭ.*

Mai fără milă au fost bătute partidele lui Apponyi („națională“) și a lui Ugron, fiind-că aceste partide îĭ făceau lui Banffy cea mai neînduplecată oposițiă. Partida lui Ugron mai ales a căḑut victimă rĕsbunărei lui Banffy în înțelesul strîns al cuvêntului. Acéstă partidă nu numai că este aprópe total distrusă, dér și-a pierdut și pe cei doi conducĕtorĭ ai sĕi, pe Ugron Gábor și Bartha Miklos.

Alegerile se încheiă de altmintrelea numai în 5 Noemvre n., deși fórte puține cercurĭ mai sunt în restanță.

*

„Alkotmány“, organul partidei „poporale“, se arată forte însuflețit de învingerea acestei partide, care deși cea mai urgisită și mai prigonită între tóte partidele politice ungurescĭ, a isbutit sĕ câștige 20 mandate.

După socotéla numitei foi ungurescĭ, camera va avé în viitor o înfățișare cu totul alta ca până acum. In înțeles propriu luat, în viitórea cameră vor fi numai două partide: una a guvernului, cu care este aliată și partida lui Kossuth, ér alta a celor ce luptă pentru revisuirea legilor politice-bisericescĭ. De acéstă partidă se țin nu numai deputații „partidei poporale“, ci încă *alțĭ 30 de deputațĭ oposiționalĭ*, carĭ încă au sĕ mulțăméscă reușita lor la alegerĭ mai mult numai împrejurărei, că au primit în programul lor revisuirea legilor politice bisericescĭ.

O voce italiană despre cestiunea română.

Unul dintre cele mai importante ḑiare italiene *„La Stampa“* din Turin publică un articol mai lung privitor la luptele naționalităților din Ungaria și mai ales ale, *Românilor transilvănenĭ*. Etă unele pasagii din amintitul articol:

Mania Maghiarilor de a absorbi elementul român din Transilvania e excitată și de resistența pe care ei o întêmpină; dér acéstă maniă are ea însă-șĭ de efect, după cum se întêmplă în totdéuna, de a *excita și mai mult* sentimentul de patriotism.

Trecênd prin aceste regiunĭ (Ardeal) ne simțim împinșĭ a ne întreba, cum se póte că bărbatii de stat ungurescĭ s'au pus și perseveréză într'o întreprindere de imposibilă reușire, ca acea de a absorbi o naționalitate de origine așa de nobila și antică, care s'a conservat voinică între atâtea seculare întâmplărĭ, și care origine e sculptată de tradițiunile și de reliquiele istorice în inima descendenților coloniștilor românĭ?

Chiar și natura sporeşte în un grad înalt contrasul între Transilvania și Ungaria. Plaiurile nesfîrșite dispar acĭ: sunt din contră munțĭ și coline, aceste din urmă încununate adese-orĭ de castele ruinate, carĭ amintesc fasele eroice ale resbelelor contra Turcilor și contra Austriei: sunt semne imposante, carĭ vorbesc de perseverența Romanilor în Dacia.

Autonomă *ab antiquo*, Transilvania a fost constituată în Principat séu Voivodat de regele Sf. Ștefan și a avut dieta sa legislativă. După bătălia dela Mohács, Transilvania a fost centrul politic al Ungariei independente și s'a distins în tot-d'a-una pentru stăruința sa în conservarea obiceiurilor și caracterelor strămoșilor.

Și din Transilvania au plecat, nu e mult timp — prin inițiativa câtor-va tinerĭ carĭ au studiat în Roma, unde s'au inspirat de amintirile clasice — niște nouă scântei, carĭ au ațițat în Românĭ, mândrii de descedența lor delă Daco-Romanĭ focul sentimentului național.

Cum se póte, că bărbații politicĭ ai regatului St. Ștefan, în loc de a declara Românismului resbel, nu judecă lucru ma just, mai bun și mai prudent a cerceta un compromis conform dreptului național?

ULTIME SCIRĬ.

Budapesta, 2 Noemvre. Aicĭ se asigură, că s'au pus la disposiția comitetului esecutiv al partidei guvernamentale **patru milióne florenĭ pentru mituirĭ.** Acestei și altor asemenea *risipe de banĭ* este a se datori în mare parte învingerea atât de colosală a partidei guvernului.

Năsĕud, 2 Noemvre. Astăḑĭ s'a ales aci deputat guvernamental *Csokán János*, fostul director al gimnasiului superior român din Năsĕud. Contra candidatul, jidanul *Horowitz*, s'a retras înainte de alegere.

DIVERSE.

Gentleman. Principele Montenegrului nu numai că e mare politician, dér e și politicos. Ca dovadă pentru acest lucru étă următorul interwiew, care l'a avut din incidentul unei visite a sale în Viena cu un ḑiarist: — „Alteță“ ḑise ḑiaristul, „cum Te simțescĭ în Viena; eștĭ îndestulit cu primirea ce Ți s'a făcut, la care a luat parte și monarchul?“ — „Mĕ simt fórte bine și întradevĕr mĕ vĕd fericit pentru bunăvoința, care Majestatea Sa Impĕratul Francisc Iosif a arătat'o față de mine. Voiŭ fi recunoscĕtor pentru tot dĕuna“ — „Alteța Ta escĭ recunoscĕtor și față de Țar?“ — „De sigur. Eu și poporul meu avem sĕ-i mulțămim Țarului pentru multe lucrurĭ bune și aceste nu le vom uita nicĭ odată.“ — „Sĕ presupunem, însĕ că Rusia se încurcă într'un resbel cu Austro Ungaria, ceea ce nu póte fi imposibil. Ce vei face în casul acela? — „O“, rĕspunse prințul, „atuncĭ mĕ voiu nisui într'acolo, ca sĕ fiu un *gentleman*“.

Alsacia africană Renumitul călĕtor Stanley scrise din incidentul resbelului sudanes o epistolă înteresantă ḑiarului „Figaro“ din Paris despre cestiunea egipténă. Stanley ḑice, că Egiptenii voesc cu orĭ ce preț sĕ-șĭ recapete Sudanul perdut, care pentru ei e aceea, ce li-e Francesilor Alsacia și Lotharingia. De aceea armata egipténă plécă cu o așa însuflețire la resboiul din Sudan. Stanley mai ḑice, că resbelul acesta este o cestiune națională a Egiptenilor și n'au drept aceia, carĭ ḑic, că armata espedițonară este armată engleso-egipténă. E drept, că dintre oficerĭ cei mai mulțĭ sunt Englesĭ, dér ei au întrat în armata egipténă ca voluntarĭ și apără singur numai interesele Egiptului. Interesul cel mai mare al Egiptului e, ca sĕ ocupe Dongola, deórece îndată ce Egiptenii vor fi ocupat Sudanul. Anglia nu mai va avea interes ca sĕ țină și mai departe asediat Egiptul. Este lucru interesant, că Stanley crede, că Englesii, îșĭ vor retrage trupele dela țermurul Nilului, décă prin acésta ar înceta rapórtele încordate dintre Francia și Anglia iscate din causa cestiunei egiptene.

Literatură.

A apărut Nr. 16 al **„Lumei ilustrate“** cu următorul cuprins: Porțile de fier, Regele Alexandru al Serbiei, Gheorghe din Moldova (Versurĭ), Pref. Capitalei Dl. Paul Stătescu (schiță biografică), Delavrancea (schiță) „A mea este rĕsbunarer“ (sfârșitul romanului) Ucigașa, (urmare), Emil Paraiano (Versurĭ). Ilustrațiile acestui numĕr: Nuntașĭ serbĭ, Stânca Babakai, Lucrările dela cataractele din Iucz, Calea Szechenyi, Cântărețĭ serbĭ, Lucrările dela stânca „Greben“ Strâmtórea Cazanului, Maiŭ de stâncĭ, Vapóre de spargere, Tabla lui Traian, Cort țigănesc, Ruina Colubacă, Cimitir turcesc, Insula Ada-Kaleh, Grănicer român, Lucrările dela Rigrada, Regele Alexandru al Serbiei, Prefectul Capitalei, D-l Paul Stătescu, Delavrancea, Princesa de Wales.

*

Călindarul Plugarului pe 1897, edat de Tipografia *„A. Mureşianu“* din Braşov, a eşit de sub tipar şi se va espeda la începutul săptămânei acesteia tuturor celor ce au trimis înainte preţul lui. Acest călindar intră acum în anul al 5-lea, având un cuprins tot mai bogat şi mai interesant. De astă-dată în călindar se cuprind şi mai multe chipurĭ frumóse. Pe pagina primă se află portretul fericitului întru pomenire *Ioan Barac*, marele scriitor poporal dela începutul acestui veac, ér în text se află scrisă istoria vieţei şi lucrărei lui. Partea calendaristică este mai bogată ca până acum, îndreptându-o şi îmulţindu-o după trebuinţele ivite, însemnând până şi evangeliile, ce sunt a se ceti în fiă-care Duminecă. Pentru a economisi din spaţiu, măsurile dĕ lungime şi greutate, competinţele de timbre şi tacse, taxele pentru postă şi telegraf etc. s'au cules cu litere micĭ de tot. Mai ales tarifa pentru telegrame şi taxele postale pentru scrisorĭ şi pachete s'au adus pe lung şi pe larg după cele mai nouĕ ordinaţiunĭ postale. Tĕrgurile sunt de-asemenea îndreptate şi corectate. Urmĕză Introducerea de Ioan *Georgescu*, şi apoi vine partea literară. Acéstă parte este mult mai bogată ca în călindarele din anii trecuţĭ, cuprindĕnd ea singură vre-o 42 pagine cu cele mai frumóse istorisirĭ, poesii etc., tóte scrise pentru popor şi fórte interesante. In partea economică de-asemenea se află o seriă bogată de articulĭ de mare interes pentru plugarĭ, precum: Rotaţiunea în economia comassată, Lucrarea pămĕntului, Tovărăşiile economice, Intrebuinţarea vacilor la lucru, Păşunatul vitelor, Văruitul grâului de sĕmênţă, Legumile bostănóse, Culesul şi pĕstratul pómelor şi altele. La urmă vin felurite poveţe, glume etc. cum şi o mulţime de anunţurĭ.

Călindarul se află de vêndare la „Tipografia A. Mureşianu“ în Braşov şi costă şi de astă-dată *numai 25 cr.*, ér trimis prin postă 30 cr. Celui ce cumpĕră de-odată mai multe esemplare, li-se dă rabatul cuvenit.

Din *„Biblioteca pentru toţĭ“*, ce apare în Bucurescĭ în editura librăriei Carol Müller, cele mai nouĕ volume eşite de sub tipar sunt: Nrii 80—81, 82—83 şi 84, cuprindĕnd tóte trei părţile din romanul: **Ciocoii vechĭ şi noi, séu ce nasce din pisică şorecĭ mănâncă“**, de *Niculae Filimon*. Al 85-lea volum, conţine: **„Din biografiile scriitorilor românĭ“**, de *Adamescu*. Fiă-care volum costă 30 banĭ, legat frumos 60 banĭ. Se pot procura şi dela libraria Ciurcu din Braşov cu 16, resp. 32 cr.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior**

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Noemvre 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.65
Renta de corόne ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	122.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121. –
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.10
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.15½
Imprum. ung. cu premii	155.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	137.—
Renta de hârtie austr.	101.15
Renta de argint austr.	100.25
Renta de aur austr.	121.95
Losurĭ din 1860	144.25
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	930.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	401.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	365.25
Napoleondorĭ	9.53
Mărcĭ imperiale germane	58.70
London vista	119.70
Paris vista	47.47½
Rente de corόne austr. 4%	101.15
Note italiene	44 40

Cursul pieţei Braşov.

Din 2 Noemvre 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.51
Argint român.	Cump.	9.45	Vênd.	9.48
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75		Vênd.	101.75

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ	3 fl. —
Pe şése lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ an	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ	10 fr.
Pe şése lunĭ	20 fr.
Pe unŭ an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe şése lunĭ	1 fl. —
Pe trei lunĭ	50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe an	8 francĭ.
Pe şése lunĭ	4 francĭ.
Pe trei lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoiéscă a srcie adresa lămurit şi a arăta şi ultim poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.